LAUSUNTO
MAA- JA METSÄTALOUSVALIOKUNTA
HE 14/2018
22.3.2018

Maa- ja metsätalousministeriö
Tanja Viljanen, Katri Valjakka, Johanna Wallius,
Mirja Kiviranta, Kajsa Hakulin,
Leena Westerholm, Maija Mela

Eduskunnan maa- ja metsätalousvaliokunnalle

HALLITUKSEN ESITYS EDUSKUNNALLE MAAKUNTAUUDISTUKSEN TÄYTÄNTÖÖNPANOA SEKÄ VALTION LUPA-, OHJAUS- JA VALVONTATEHTÄVIEN UUDELLEENORGANISOINTIA KOSKEVAKSI LAINSÄÄDÄNNÖKSI (HE 14/2018 VP)

Eduskunnan maa- ja metsätalousvaliokunnan käsiteltävänä on lausunnon antamista hallintovaliokunnalle varten hallituksen esitys eduskunnalle maakuntauudistuksen täytäntöönpanoa sekä valtion lupa-, ohjaus- ja valvontatehtävien uudelleenorganisointia koskevaksi lainsäädännöksi HE 14/2018 vp, johon sisältyvillä lakiehdotuksilla toteutettaisiin tehtäväsiirrot perustettaville maakunnille, uudelle Valtion lupa- ja valvontavirastolle (Luova) sekä eräille muille viranomaisille. Lisäksi mainittuun hallituksen esitykseen sisältyvät muun muassa ehdotukset Luovaa sekä Ahvenanmaan valtionvirastoa koskevaksi uudeksi lainsäädännöksi.

Käsiteltävänä olevaan hallituksen esitykseen sisältyy yhteensä 71 lakiehdotusta maa- ja metsätalousministeriön (MMM) hallinnonalalta (lakiehdotukset 75–145). Pääosa käsiteltävänä olevaan hallituksen esitykseen sisältyvistä maa- ja metsätalousministeriön hallinnonalan lakiehdotuksista on tehtäväsiirtojen toteuttamiseen liittyviä muutoslakeja. MMM on osallistunut esityksen valmisteluun siltä osin, kuin kyse on näistä lakiehdotuksista. Eräitä kyseisiin lakiehdotuksiin liittyviä seikkoja käsitellään maa- ja metsätalousvaliokunnan 30.5.2017 päivätyssä lausunnossa MmVL-12/2017 vp - HE 15/2017 vp.

MMM pitää välttämättömänä, että nyt käsiteltävänä olevaan hallituksen esitykseen sisältyvät MMM:n hallinnonalan lakimuutosehdotukset hyväksytään asiasisällöltään muuttamattomina eduskuntakäsittelyssä.

Ministeriö pitää myös tärkeänä, että valtion aluehallinnosta maakuntien vastuulle esityksen HE 14/2018 vp nojalla siirtyvät tehtävät hyväksytään samanaikaisesti valtion aluehallinnon lakkauttamisen (HE 15/2017 vp) kanssa. Näiden tehtävien häiriötön hoito on kansantalouden, yhteiskunnan toiminnan ja turvallisuuden sekä EU-velvoitteiden täyttämisen kannalta välttämätöntä.

Maaseutu- ja elintarvikehallinnon tehtävät

Tehtäväsiirtoja koskevat ehdotukset

Maaseutu- ja elintarvikehallinnon tehtävät kuten maataloustukiin, maaseudun kehittämiseen liittyviin tukiin, eläinten terveyteen ja hyvinvointiin, eläinlääkäripalveluihin, kasvinterveyteen, porotalouteen ja luontaiselinkeinoihin, elintarvikevalvontaan ja maatalouden tuotantopanoksiin liittyvät tehtävät siirrettäisiin pääosin elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksista (ELY),

aluehallintovirastoista (AVI) ja kunnista maakuntiin. Tehtäviä hoidettaisiin kaikissa maakunnissa, lukuun ottamatta porotalouteen liittyviä tehtäviä, joita Lapin maakunta lähtökohtaisesti hoitaisi myös Pohjois-Pohjanmaan ja Kainuun maakunnan osalta.

Koe-eläintoiminnan valvonta, vastustettavien eläintautien torjunnan johtovastuu sekä elintarvikevalvonnan, eläinten terveyden ja hyvinvoinnin valvonnan ja eläimistä saatavista sivutuotteista annetun lain ohjaustehtävät keskitettäisiin Elintarviketurvallisuusvirastoon (Evira). Myös ELY-keskusten tehtävinä olevat kasvinterveyslain mukainen toimijan rekisteröinti ja kasvipassin myöntäminen sekä toiminnan muuttamista ja lopettamista koskevien ilmoitusten vastaanottaminen siirrettäisiin Eviran tehtäviksi. Lisäksi maatilatalouden kehittämisrahaston maaomaisuuden luovuttamiseen liittyvät tehtävät siirrettäisiin ELY-keskuksista Maaseutuvirastolle (Mavi). Maatilatalouden kehittämisrahaston taseessa on maaomaisuutta, joista osaa käytetään uusjaoissa ja tilusjärjestelyissä. Valtiokonttorille keskitettäisiin kaikki eräiden maa- ja metsätalousministeriön hallinnonalan lainojen ja saamisten siirtämisestä Valtiokonttorin hoidettavaksi annetun lain (78/2007) mukaiset valtion saatavien perintään liittyvät tehtävät sekä siirrettäisiin lisäksi kolttalaissa (253/1995) tarkoitettujen valtionlainojen myöntämiseen liittyviä tehtäviä.

Ahvenanmaan maakunnan kunnille tällä hetkellä maatalouden tukien toimeenpanosta annetun lain (192/2013) nojalla kuuluvat viljelijätukien toimeenpanoon liittyvät tehtävät, siltä osin kuin tukijärjestelmät kuuluvat Ahvenanmaan itsehallintolain nojalla valtakunnan toimivaltaan, siirrettäisiin Ahvenanmaan valtionviraston hoidettaviksi. Ahvenanmaan maakunnassa Ahvenanmaan valtionvirasto tekisi siten jatkossa päätöksen kaikkien Euroopan unionin suorista tuista maataloudelle annetun lain (193/2013) ja maa- ja puutarhatalouden kansallisista tuista annetun lain (1559/2001) nojalla myönnettäviin tukiin liittyvistä seikoista kuten tuen myöntämisestä ja tukioikeuksien siirtämisestä.

Eläinlääkintähuoltoon liittyviä näkökohtia

Ehdotetuissa laeissa toimivalta osoitettaisiin pääosin maakunnalle niiden tehtävien osalta, jotka voimassa olevan lain mukaan kunnaneläinlääkäri hoitaa valtion toimeksiantotehtävinä. Tämä mahdollistaisi tehtävien delegoinnin maakunnan sisällä tehtävän luonteen perusteella. Maakunnan palveluksessa tulisi kuitenkin olla riittävästi eläinlääketieteellisen koulutuksen saanutta henkilöstöä. Virallista valvontaa koskeva Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2017/625, joka tulee sovellettavaksi joulukuussa 2019, edellyttää toimivaltaisten viranomaisten henkilöstöltä soveltuvaa pätevyyttä ja kokemusta, ja asetuksen liitteessä I säädetään virallista valvontaa suorittavan henkilöstön koulutuksen aihealueista. Osa maakuntiin siirtyvistä tehtävistä on unionin lainsäädännössä säädetty nimenomaisesti virkaeläinlääkärin tehtäviksi. Lisäksi esityksen mukaan maakunnassa tulisi olla eläintaudin torjunnasta vastaava viranhaltija, jonka tulee olla eläinlääkäri. Eläinlääkärinammatin harjoittamisesta annettu laki edellyttää eläinlääkärin pätevyyttä henkilöstöltä, joka suorittaa eläinten terveydentilan ja sairauksien toteamiseen liittyviä tehtäviä.

Eläinlääkintähuoltolaki muutettaisiin eläinlääkäripalveluista annetuksi laiksi ja samalla siitä poistettaisiin kaikki valvontaa koskevat säännökset. Nämä siirrettäisiin tarvittavilta osin ao. substanssilakeihin. Eläinlääkäripalveluja koskevassa laissa säilyisi säännös, jonka mukaan julkisia palveluja mitoitettaessa on otettava huomioon yksityisten eläinlääkäripalveluiden tuottajien alueella tarjoamat palvelut sekä säännös, jonka mukaan peruseläinlääkäripalvelua ei tarvitse järjestää muita kotieläimiä kuin hyötyeläimiä varten, jos palvelua on alueella muutoinkin saatavilla. Nykyisenkaltaisen pääosin virkasuhteisten eläinlääkäreiden varaan rakentuvan eläinlääkintähuoltojärjestelmän jatkuvuuden turvaamiseksi laissa kuitenkin säädettäisiin, että maakunta

voisi tuottaa peruseläinlääkäripalvelun halutessaan aina omana toimintanaan yhtiöittämisvelvollisuuden estämättä.

Virkaeläinlääkäripäivystystä koskeva velvollisuus laajennettaisiin koskemaan eläinkuljetuksiin liittyvän eläinten hyvinvoinnin valvontaan sekä eläinten ja tuotteiden jäsenvaltioiden välisten siirtojen ja viennin valvontaan liittyvien kiireellisten tehtävien hoitamisesta. Tarkoitus on, että eläinten hyvinvointia koskevalla lailla, jota koskeva ehdotus annettaisiin eduskunnalle erillisessä hallituksen esityksessä, vastaava velvollisuus ulotettaisiin myös muihin kiireellisiin eläinsuojeluvalvonnan tehtäviin. Tällä hetkellä aluehallintoviraston virkaeläinlääkäripäivystys koskee vain eläintautilain mukaisia helposti leviävien ja vaarallisten eläintautien torjuntatehtäviä. Lisäksi eläinlääkintähuoltolain mukaisia eläinlääkäripalveluja tarjoava virkasuhteessa oleva kunnaneläinlääkäri on voinut tarvittaessa hoitaa päivystysaikana myös kiireellisiä eläinten terveyden ja hyvinvoinnin valvonnan tehtäviä, vaikka asiasta ei ole ollut velvoittavaa säännöstä laissa. Päivystys voitaisiin tarvittaessa järjestää maakuntien välisenä yhteistyönä.

Maksajavirastotehtäviä koskevia näkökohtia

Hallituksen esitykseen sisältyy ehdotus laiksi maksajavirastotehtävien hoitamisesta maakunnissa, jolla kumottaisiin laki maaseutuhallinnon järjestämisestä kunnissa (210/2010). Lakia sovellettaisiin maakunnan hoitaessa maakunnalle siirrettyjä maksajavirastotehtäviä. Lakia sovellettaisiin siten maakunnan hoitaessa sille siirrettyjä maataloustukirahastosta ja maaseudun kehittämisrahastosta rahoitettaviin menoihin sekä yhdennettyyn hallinto- ja valvontajärjestelmään liittyviä tukijärjestelmiin liittyviä tehtäviä. Lakia sovellettaisiin myös Suomen liittymisestä Euroopan unionin (EU) toiminnasta tehdyn sopimuksen ja EU:n toiminnasta tehdyn sopimuksen 107—109 artiklan mukaisiin tukiin eli maa- ja puutarhatalouden kansallisiin tukiin liittyviin tehtäviin.

Maksajavirastotehtävien hoitamisesta annettavassa laissa tarkoitetut tehtävät ovat suurelta osin ns. maksajavirastotehtäviä, joiden hoitamisesta säädetään hyvin yksityiskohtaisesti EU:n lainsäädännössä. Delegoitujen maksajavirastotehtävien hoitamisen edellytyksenä on muun muassa se, että maakunta tekee maksajaviraston eli Mavin kanssa sopimuksen maksajavirastotehtävien hoitamisesta. EU:n lainsäädännössä asetetaan pakottavia vaatimuksia mm. siirrettyjä tehtäviä hoitavien viranomaisten hallintorakenteelle. Suomessa EU-säädösten mukaisena EU:n maaseuturahaston ja maatalouden tukirahaston maksajavirastona toimii Maaseutuvirasto, joka ohjaa ja valvoo maksajavirastotehtävien suorittamista. EU voi keskeyttää kokonaan rahastoista tulevien maksuosuuksien maksamisen, jos jäsenvaltio ei noudata EU:n lainsäädännössä säädettyjä velvoitteita maksajavirastotehtävien hoitamisessa. Virheellinen toiminta voi johtaa jopa kymmenien miljoonien eurojen rahoituskorjauksiin. Maksajavirastotehtävät on hoidettava viranhaltijatehtävinä.

Ehdotettuun maksajavirastotehtävien hoitamisesta maakunnissa annettavaan lakiin sisältyy muun muassa säännökset siitä, että maakunta ei saa siirtää maksajavirastosopimuksessa määriteltyjen tehtävien hoitamista kolmannen osapuolen taikka maakunnan liikelaitoksen hoidettavaksi ja että tehtäviä hoidettaessa tulee käyttää maksajaviraston tarkoitukseen osoittamia tietojärjestelmiä. Näiltä osin ehdotukset perustuvat EU:n lainsäädäntöön ja on välttämätöntä, ettei ehdotusta muutettaisi näiltä osin. Maksajavirastotehtävien hoitamisen järjestäminen EU:n lainsäädännön mukaisesti on edellytys sille, että maataloustukien maksut voidaan suorittaa tuensaajille ilman viivettä ja että Suomi saa täysimääräisesti EU:lta tulevat maataloustukirahastosta ja maaseuturahastosta sille kuuluvat maksuosuudet.

Maa- ja metsätalousvaliokunta on 30.5.2017 päivätyssä lausunnossaan MmVL-12/2017 vp - HE 15/2017 vp eräiltä osin jo lausunut maksajavirastotehtävistä.

Kytkennät muihin esityksiin

Nyt käsiteltävänä olevalla hallituksen esityksellä HE 14/2018 vp on kytkentä hallituksen esitykseen laiksi Ruokavirastosta ja eräiksi siihen liittyviksi laeiksi HE 8/2018 vp, joka annettiin eduskunnalle 22.2.2018. MMM:n hallinnonalalle 1.1.2019 perustettavaksi esitettyyn uuteen Ruokavirastoon yhdistettäisiin Eviran ja Mavin tehtävät ja siirrettäisiin tehtäviä Maanmittauslaitoksen tietotekniikkapalvelukeskuksesta sekä Turvallisuus- ja kemikaalivirastosta. Nyt käsiteltävänä olevaan esitykseen sisältyy Eviran osalta yhteensä 25 lakia ja Mavin osalta yhteensä 26 lakia, joissa säädetään tulevan Ruokaviraston tehtävistä.

Lausuntovaiheessa käsiteltävänä olevaan hallituksen esitykseen sisältyi myös ehdotus laiksi eläinsuojelulain muuttamisesta. Tämä lakiehdotus on kuitenkin poistettu jatkovalmisteluvaiheessa esityksestä siitä syystä, että eläinsuojelulaki on tarkoitus kumota uudella eläinten hyvinvoinnista annettavalla lailla jota koskeva hallituksen esitys annettaisiin eduskunnalle kevätistuntokaudella 2018 ja joka tulisi voimaan 1.1.2020.

Luonnonvaratehtävät

Tehtäväsiirtoja koskevat ehdotukset

Maakuntiin siirtyisivät MMM:n toimialalla ELY-keskuksissa hoidettavat kalatalouteen, vesitalouteen, vieraslajeista aiheutuvien riskien torjuntaan sekä ilmastonmuutokseen sopeutumiseen liittyvät luonnonvaratehtävät lukuun ottamatta vesilain mukaiseen laillisuusvalvontaan liittyviä tehtäviä.

Kalataloustehtäviä ovat kalastuksen järjestäminen ja kalakantojen hoito, kalatalousvelvoitteet ja yleisen kalatalousedun valvonta, kalatalouden edistäminen, kalatalouden elinkeinojen edistäminen ja rahoittaminen Euroopan meri- ja kalatalousrahastosta sekä EU:n yhteisen kalastuspolitiikan valvonta.

Kalatalousasiat siirtyvät maakuntiin, kuitenkin siten, että kaupallisen merikalastuksen valvontaan, kiintiöiden jakoon, kalastusvakuutukseen sekä toimijoiden ja kalastusalusten rekisteröintiin liittyvät tehtävät keskitettäisiin Varsinais-Suomen maakuntaan. Varsinais-Suomen maakunta hoitaisi myös Suomen talousvyöhykkeellä yleiset kalatalousviranomaisen tehtävät ja metsästyksen rajoittamisen yleisen turvallisuuden vuoksi. Kaikki muut kalatalousasiat siirtyisivät 18 maakuntaan. Näiden kalatalouden tehtävien hoidon keskittäminen on välttämätöntä, koska niillä on selkeä liittymä EU:n lainsäädäntöön tai kansainvälisin sopimuksiin. Tehtävien hoidon edellyttämä erityisasiantuntemus turvataan myös parhaiten keskittämällä. Samalla varmistetaan alan toimijoiden yhdenmukainen kohtelu.

Vesitalouden tehtäviä ovat vesistöjen säännöstelyjen ja tulva- ja kuivuusriskien hallinnan asiantuntijapalvelut, ohjaus sekä hydrologisen tiedon tuottaminen, patoturvallisuuden valvonta- ja asiantuntijatehtävät, vesihuollon järjestämisen ja kehittämisen valvontatehtävät ja asiantuntijapalvelut, peruskuivatukseen ja ojitukseen liittyvät tehtävät, rakennettujen vesistöjen hoidon ja kunnostuksen asiantuntijapalvelut, ohjaus ja edistäminen, Ruotsin ja Venäjän kanssa tehtyjen rajavesistöjä koskevien valtiosopimusten mukaiset toimeenpanotehtävät sekä oikeusministeriön (OM) hallinnonalaan kuuluvan vesilain mukaiset tehtävät. Vesi- että kalataloustehtävät käsittävät osaltaan ympäristöministeriön (YM) yleisvastuulla olevan vesienhoidon ja merenhoidon

järjestämisestä annetun lain mukaiset tehtävät, joita myös MMM ohjaa toimialallaan. Vesitalouteen sisältyvät lisäksi ELY-keskusten hoitamat valtion vesistöhankkeet, jotka siirtyvät esitetyn voimaanpanolain mukaan maakunnille siten, että vesilain mukaisten lupien hallinta siirtyy hankkeen vaikutusalueen maakunnille yhteisesti, ja hankkeita palvelevat vesistörakenteet siirtyvät Maakuntien tilakeskuksen omistukseen.

Vesitaloustehtävät siirtyisivät jokaisen maakunnan vastuulle kahta poikkeusta lukuun ottamatta.

- Patoturvallisuuslain mukaiset patoturvallisuusviranomaisen tehtävät, joita Kainuun ELY-keskus hoitaa valtakunnallisesti, säädettäisiin Kainuun maakunnan viranhaltijalle. Yhteiskunnan turvallisuudelle elintärkeisiin toimintoihin kuuluvassa patoturvallisuusvalvonnassa on tärkeää säilyttää läheinen yhteys muihin vesitaloustehtäviin ja erityisesti hydrologiseen asiantuntemukseen, jotta patoturvallisuusvalvonnalla voidaan riittävällä asiantuntemuksella ehkäistä vesitaloudellisia ongelmia esimerkiksi vasta vuonna 2009 patoturvallisuuslain piiriin tulleilla kaivospadoilla.
- Rajavesistöjä koskevien valtiosopimusten mukaiset toimeenpanotehtävät siirtyisivät niiden maakuntien hoidettaviksi, joiden alueella rajavesistöt sijaitsevat, lähinnä Lapin, Kymenlaakson ja Etelä-Karjalan maakuntiin. Näiden Ruotsin ja Venäjän kanssa tehtyjen rajavesistösopimusten täytäntöönpanosta säädettäisiin erillisellä uudella lailla.

MMM pitää välttämättömänä kalatalouden ja vesitalouden tehtävien hoitamiseksi maakuntien yhteistoiminnassa erillistä lakia. Lakiesityksen tarkoituksena on varmistaa kalatalouden ja vesitalouden tehtävien hoito sisällöllisesti ja alueellisesti tarkoituksenmukaisina kokonaisuuksina ottaen huomioon vesistökokonaisuuksien hallinta ja kala kulku vesistöissä. Tarkoituksena on myös varmistaa, että kaikkien maakuntien käytettävissä on riittävät henkilöstö- ja muut voimavarat sekä tarvittava erityisasiantuntemus. Maakuntien tulisi sopia tehtävien hoidosta yhteistoiminnassa. Maakunnat päättäisivät itse yhteistoiminnan muodoista ehdotetun maakuntalain 8 luvussa säädetyllä tavalla.

Kalastukseen ja patoturvallisuusvalvontaan liittyvät päätökset maakunnissa tehtäisiin viranhaltijapäätöksinä. Päätöksissä on kyse niin kutsutuista oikeusharkintaisista asioista, joihin ei liity sellaista yleistä etua tai laaja-alaista merkitystä, joka edellyttäisi asian käsittelemistä maakunnan toimielimessä. Patoturvallisuusviranomaisen tehtävissä kyse on yhteiskunnan turvallisuuteen liittyvästä tehtävästä, jossa tarvittaessa avustetaan pelastustoimintaa.

Luova-virastoon siirtyvät tehtävät

Luova-virastoon siirtyviä tehtäviä ovat AVI-virastoissa hoidettavat vesilain mukaisiin lupaasioihin liittyvät tehtävät ja ELY-keskuksissa hoidettavaan vesilain mukaiseen laillisuusvalvontaan liittyvät tehtävät. MMM ja YM ohjaavat näitä tehtäviä toimialoillaan. Tehtävistä säädetään OM:n esittelyvastuulla olevassa vesilaissa (587/2011). Lisäksi AVI-virastoista siirtyisivät Luovaan eräät metsästyksen valvontaan liittyvät pakkokeinoasiat sekä erävalvojien toimivaltuuksien käytön valvonta.

Yleisen edun valvonnan järjestäminen Luova-virastossa on aiheuttanut runsaasti keskustelua. MMM pitää hyvänä sitä, että yleisen edun valvonnan eriyttämisestä Luova-viraston sisällä on luovuttu. Luova-viraston ympäristötoimialasta muodostuu vahva lähes 500 htv:n toimija, joka huolehtii myös toimialallaan yleisen edun valvonnasta hoitaessaan yhtenäisinä prosesseina ympäristölupien myöntämistä, lupien valvontaa sekä ympäristön- ja luonnonsuojelun edistämistä. Jos tätä ei pidetä riittävänä, on MMM:n kantana, että ELY-keskusten kaikkien ympäristövas-

tuualueiden tehtävien sijoittaminen kokonaisuudessaan maakuntiin olisi tehtävien luonteen ja niiden välisen synergian kannalta paras ratkaisu. Samalla järjestyisi myös kysymys yleisen edun valvonnasta siten, että maakunnat olisivat toimialoillaan vesilaissa ja ympäristönsuojelulaissa tarkoitettuina valvontaviranomaisina myös laillisuusvalvonnassa vastaavasti kuin ELY-keskukset nykyisin. Maakuntiin siirtyy ELY-keskusten vesi- ja kalatalouden asiantuntemus ja ne vastaavat esimerkiksi vesien- ja merenhoidon suunnitelmien sekä tulvariskien hallintasuunnitelmien laatimisesta, joten niillä olisi paras asiantuntemus ottaa kantaa siihen, miten suunnitelmat tulisi ottaa huomioon vesivaroihin sekä niiden käyttöön ja tilaan vaikuttavien hankkeiden lupamenettelyissä.

Maantieteellisesti rajattujen, tietyille maakunnille säädettyjen tehtävien rahoitus

MMM nostaa esiin esitettyyn uudistukseen sen valmistelussa jääneen pienen, mutta vakavan epäkohdan liittyen edellä mainittuihin patoturvallisuusvalvonnan, rajavesistösopimusten täytäntöönpanoon sekä kaupallisen merikalastuksen valvontaan, kiintiöiden jakoon, kalastusvakuutukseen sekä toimijoiden ja kalastusalusten rekisteröintiin liittyviin tehtäviin. Näiden tiettyjen maakuntien hoidettaviksi säädettävien asiantuntijaviranomaistehtävien edellyttämät voimavarat ovat lähinnä henkilöstökuluja:

- noin 8 htv patoturvallisuustehtäviin Kainuun maakuntaan,
- noin 9 htv EU-kalataloustehtäviin Varsinais-Suomen maakuntaan ja
- noin 6 htv rajavesistösopimusten toimeenpanotehtäviin Lapin, Kymenlaakson ja Etelä-Karjalan maakuntiin.

Nämä voimavarat siirtyisivät maakuntien yleiskatteelliseen rahoitukseen, joten ne eivät kohdistuisi tehtäviä hoitaville maakunnille. Kuitenkin on varmistettava, että vastuumaakunnat hoitavat ja kehittävät näitä valtakunnallisia EU-velvoitteita, yhteiskunnan turvallisuudella tärkeitä tehtäviä ja valtiosopimusten täytäntöönpanoa. Ratkaisuna tulisi joko siirtää tarvittavat voimavarat maakunnille erillismäärärahoina, tai velvoittaa kaikki maakunnat vastaamaan yhteisvastuullisesti tehtävien rahoituksesta maakuntien rahoituslailla (HE 15/2017 vp).

MMM:n tekniset korjausehdotukset

Korjaus lakiehdotukseen 202

Lakiehdotuksen 202, laki vesienhoidon ja merenhoidon järjestämisestä annetun lain muuttamisesta, ehdotetun uuden 28 a § 1 momentin mukaan ympäristöministeriö järjestää maakunnan kanssa tarvittaessa neuvottelun koskien vesien ja merenhoidon suunnittelua ja sen toimeenpanoa. Neuvottelun järjestämisvastuun tulee noudattaa lain 4 §:n vastuujakoa, jonka mukaan ympäristöministeriö ja maa- ja metsätalousministeriö ohjaavat ja seuraavat toimialoillaan lain täytäntöönpanoa. Pykälän tulisi kuulua näin ollen seuraavasti: Ympäristöministeriö ja maa- ja metsätalousministeriö järjestävät maakunnan kanssa neuvottelun, joka koskee vesien- ja merenhoidon suunnittelua ja sen toimeenpanoa.

Perusteluissa olevat puutteet

1) Yleisperusteluista puuttuu:

2.5.1.5 Elintarvikevalvontaan liittyvät ohjaustehtävät

Elintarvikelaissa (23/2006) säädetään elintarvikevalvonnan ohjaustehtävistä. Aluehallintovirasto suunnittelee, ohjaa ja valvoo elintarvikevalvontaa, sekä valvoo elintarvikemääräysten nou-

dattamista toimialueellaan sekä arvioi kunnan elintarvikevalvonnan järjestämistä Eviran ohjauksessa. Aluehallintovirastolle kuuluvat elintarvikevalvonnan suunnittelu- ja ohjaustehtävät ehdotetaan siirrettäväksi Eviran tehtäviksi.

2) Lisäksi yleisperusteluista puuttuu:

3.3.2.1 Elintarviketurvallisuusvirastolle, Maaseutuvirastolle ja Valtiokonttorille siirtyvät tehtävät

Koe-eläintoiminnan valvonta, vastustettavien eläintautien torjunnan johtovastuu sekä elintarvikevalvonnan, eläinten terveyden ja hyvinvoinnin valvonnan ja eläimistä saatavista sivutuotteista annetun lain ohjaustehtävät keskitettäisiin Elintarviketurvallisuusvirastoon (Evira).

Puuttuu kohdasta Riippuvuus muista esityksistä yleisperustelut

”Esityksen käsittelyssä tulisi huomioida, että hallituksen esityksessä eduskunnalle laiksi maataloustuotteiden markkinajärjestelystä annetun lain muuttamisesta (HE 3/2018) ehdotetaan nyt käsiteltävänä olevaan esitykseen kuuluvien 46 b §:n 2 momentin ja 58 b §:n muuttamista sekä 46 f §:n kumoamista.”